

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
ЗА ХУМАНИТАРНИ НАУКИ И ИЗКУСТВА
"КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ" - ВАРНА

ПРОФИЛИ

Брой 2, 2021/2022 г.

ПРОФИЛ „ХУМАНИТАРНИ НАУКИ“ БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА

Тролчето Звънчо

<https://zadoma.rozali.com>

Беше Коледа. Елхата сияеше под светлинките на лампичките, а кристалните топки блестяха, огрети от пламъците на камината. Носеше се аромат на вкусна гозба, изпълваща въздуха с празнично настроение.

Само дето настроението далеч не беше празнично. Елиз се беше сгушила на канапето, увита с топлия юрган, и гушкаше плюшения трол, докато слушаше как родителите ѝ се карат в гостната.

Като всяка друга Коледа и тази щеше да бъде тъжна и сива напук на красивата украса и уюта, които не се усещаха от години насам. По-голямата сестра на Елиз беше починала преди много време покрай коледните празници и оттогава те бяха черни дни за семейството.

Елиз не познаваше каква си, беше много малка, когато трагедията се случи. Единственото, което ѝ беше останало от нея, от Лилия, беше споменът за красивите ѝ кехлибарени очи, които я гледат с нежност, докато е още бебе в люлката. И разбира се, подаръкът за рождения ѝ ден – тролът. Елиз го беше кръстила Звънчо, защото имаше звънче на шапката и медният му звук я изпълваше с щастие.

Елиз вече беше на цели дванадесет години, но бе все така привързана към тролчето. То ѝ даваше надежди, че Коледата ще бъде по-хубава от предната, но уви. Чу се трясък от гостната, а след секунда излезе майката на Елиз, а очите ѝ бяха пълни със сълзи. Подмина дъщеря си сякаш беше част от украсата. Не беше новост, смъртта на Лилия беше оставила дупка, която няма как да бъде запълнена. Дори от Елиз.

След секунда баща ѝ влезе в хола и тежко седна върху другото канапе до камината. Погледна виновно Елиз, а после извърна поглед към зимния пейзаж. Навън нямаше сняг, имаше само кал и киша, студ и сивота. Баща ѝ въздъхна и пак я погледна. Вината още беше в очите му. Елиз не понасяше този поглед и просто стана от канапето, и пое към стълбите, водещи към стаята ѝ.

Забави се по стълбището, защото се загледа в щастливите семейни снимки отпреди години. Буца заседна в гърлото ѝ, нещо в сърцето ѝ се беше счуило много отдавна и тя съзнаваше, че животът ѝ никога няма да бъде цветен. Не и без Лилия.

Момичето продължи към стаята си на втория етаж, влезе и затвори вратата. След това се отдаде на плача, който съдържаше от часове насам, дни, месеци. Години.

Единствено тролът Звънчо ѝ правеше компания и току подрънква със звънчетата, за да ѝ напомни, че всичко ще бъде наред. Може би не сега, но някой ден. Напомняше ѝ също, че ще бъде верен спътник на Елиз, каквото и да се случи. Винаги.

Лора Маркова - X^B клас

Св. Николай Чудотворец, морският храм и морският фар

На 6 декември Българската православна църква чества Свети Николай Мирликийски Чудотворец, източноримски духовник, епископ на град Мира в областта Ликия. Светецът е почитан като покровител на моряците, рибарите, децата, bankerите, търговците, крадците. До наши дни са достигнали много легенди, свързани с добрините и чудесата, сътворени от него. Една от тях разказва как веднъж, докато епископ Николай Мирликийски пътува към Божи гроб, в морето се разразява буря. Един моряк пада от корабната мачта и всички решават, че е загубен. Свети Николай спасява моряка и с молитва успокоил морето. Оттогава се носи славата му на повелител на морските бури, закрилник на моряците и морските селища.

Варненци посещават на светеца-покровител един от най-старите християнски храмове в града. Църквата „Св. Николай“ е построена през 1865 г. от майстор Янко Констанди със средства, завещани на варненската община от богатия варненски търговец Параскева Николау. До началото на XX век храмът е под гръцка юрисдикция. През 1906 г. редица събития водят до бурни стълкновения между гръцката и българската общност в града. Едно от исканията на българите е храмът „Св. Николай“ да се предаде на Българската православна църква. Решителни български родолюбци, мълчаливо подкрепяни от варненската управа, завземат храма, в който през август 1906 г. отец Стефан извършва първото богослужение на български език.

През 1927 г. двама морски капитани – Сава Иванов и Димитър Фтичев, освещават храмовата икона на св. Николай на Божи гроб. Оттогава „Св. Николай“ е единственият морски храм в страната – „Моряшката църква“ го наричат варненци. Посещават го семействата на варненските моряци и рибари, а в годините преди 1944 г. моряците, завършили Варненското морско училище, тържествено полагат там военната си клетва. През 2000 г. по идея на механика от БМФ Димитър Стайков пред храма е поставена корабна котва, свалена от бракувания моторен кораб „Богдан“.

Името на покровителя на моряци и рибари носи и варненският фар, който се намира в края на вълнолома. Най-старият фар във Варненския залив светва на 15 август 1863 г. на нос Галата. През 1903 г. в края на всеки от трите тогавашни варненски вълнолома са поставени и въведени в експлоатация фаровете, чиито светлини водят морските съдове във варненското пристанище. Фарът в края на вълнолома свети в бяло, а кулите на входните зелена и червена светлини функционират и досега, но не са толкова популярни – зелената е в близост до сградата на Морска гара, а червената навигационна светлина попада в зона, където акостираат военни плавателни съдове и не е достъпна по суша. Преди години фарът от днешния вълнолом е заменен с нов, а старият става част от експозицията на Военноморския музей, в чийто двор проблясва символично с лампа, монтирана във фенерното си отделение. Новият фар, с два метра по-

висок от предшественика си, е издигнат върху същия постамент, изграден за целта при построяването на вълнолома. Първоначално го краси бюст на цар Фердинанд, заменен след 1944 г. от барелеф с лика на Сталин, а по-късно – на Георги Димитров. След 1989 г. е решено фарът да се посвети на морския светец. В постамента е вградено красиво мозаично пано с образа на св. Николай Чудотворец. Проектът е на художника Пламен Митев, а мозайката изработва Георги Метаксинов. Ликът на св. Николай посреща морските съдове във варненското пристанище, като приема благодарността на моряците за поредното успешно плаване, и ги изпраща, обещавайки закрила.

Катерина Раличкова – учител по история и цивилизация

ПРОФИЛ „ОБЩЕСТВЕНИ НАУКИ“ ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА

Коледно пътешествие

С приближаването на един от най-светлите християнски празници – Рождество Христово, решихме да ви запознаем с интересни места на географската карта и техните обичаи и особености, свързани с честването му.

Ще започнем с една добре позната от всички ни традиция, а именно коледните базари. Като най-виден представител избрахме Виена и не случайно. „Градът на мечтите и музиката“ стана известен и с базарите, които започват от средата на ноември и траят до Коледа, някои до Нова година. Официално има двадесет коледни базара, общо 1018 щанда, които са разположени в различни кътчета на града. Те предлагат различни традиционни коледни изкушения, ръчно изработени изделия и сувенири. Един от най-известните базари е „Магическа Коледа“, който се провежда пред кметството. Елхата обикновено е висока около тридесет метра и се издига на това място от 1959 година и по традиция е подарък от някоя от федералните провинции. Със своите 155 щанда базарът пред Ратхауз е най-големият във Виена. Годишно регистрира близо три милиона посетители, от които половин милион туристи. Интересен факт е, че само за един ден базарите във Виена продават над 30 000 литра топли напитки.

Коледно пътешествие

<https://loyal-travel.com>

Говорейки за коледни традиции, няма как да не споменем и най-важната част от празника, а именно елхата. От Виена се пренасяме директно в град Губио, Италия, където се намира най-голямото коледно дърво в света. Уникалната елха е висока цели 650 метра и широка 350 метра. Образувана от хиляди многоцветни светлини, монтирани на планински склон в близост до градчето. Уникалното коледно дърво е монтирано за пръв път през далечната 1981 година и оттогава то всяка година краси околностите на Губио. През

1991 година то е записано дори в рекордите на Гинес.

Всички са чували за легендата за белобрадия старец и чудесата, които той върши в рождественската нощ. Знаем също, че живее в магичната страна на име Лапландия. Тук вече приказката става реална, защото Лапландия съществува на картата на света. Лапландия е най-северната провинция на Финландия и самата страна е някак си магична – там сезоните имат свой ритъм, дните и нощите продължават по 24 часа и доста често може да се наблюдава невероятното сияние на Полярния кръг.

<https://www.peika.bg>

Най-развитият отрасъл в Лапландия е отглеждането на елени. Именно еленът е символът на зимния празник Коледа и той доближава реалността до мита за белобрадия старец. Самата Лапландия е точно такава, каквато я описват по филмите – белоснежни хълмове, шейни, елени, малки дървени къщички. Тя е едно приказно място, където мечтите се сливат с реалността.

И накрая, но не на последно място, ви представяме един интересен и може би не много известен остров, кръстен на знаменития празник. Островът Рождество, или Коледният остров, е островна територия

на Австралия, намираща се в източната част на Индийския океан. Името на острова идва от датата, на която той е открит от европейците. На 25.12.1687 г. английският мореплавател Уилям Дампир за пръв път нанася на картата острова. Не трябва да се бърка с другите острови с името Рождество, които са в Тихия океан. Островът дълго време не представлява интерес за европейците, но години по-късно заради фосфатни залежи е започнат минен добив. След време, когато мините затварят, туризмът придобива първостепенно значение. Риболовът и земеделието са също важни за местните, както и отглеждането на кокосова палма. По-голямата част от острова попада в рамките на национален парк, създаден с цел съхранението на уникалното биологично разнообразие на Рождество.

Ако и Вие искате да се потопите в магията на светлия празник, може да посетите някои от тези интересни дестинации. Но не забравяйте, духът на Коледа не е в мястото, на което се намираме, той е в самите нас.

*Изследователски екип: Вероника, Дария, Калия, Стелла, Яница – XII^B клас
Ръководител: Ивелина Николаева – учител по география и икономика*

Най-хубавият коледен подарък

<https://kibik.bg>

Камината пукаше, в къщата беше топло и тъй уютно. Децата бяха насядали около камината и с нетърпение очакваха подаръците си. Аз бях за Ели, в средна кутия с голяма червена панделка.

Часовникът удари дванайсет и почнаха да си разменят подаръците. Щом Ели получи кутията, с нетърпение разкъса фино залепената от майка ѝ опаковъчна хартия. Извади ме с такова нетърпение и щом ме видя, усмивката ѝ грейна. Цяла нощ не ме пусна, даже спях при нея. Зави ме деликатно и ме целуна по нослето. Но тя нямаше и много избор – само то ми се виждаше от голямата шапчица и дългата брада. Нямах търпение Ели да се събуди и да ме кръсти. Тя се събуди към единайсет. Добре си поспа. Обърна се към мен и ме грабна. Слезе на закуска. Беше вълшебно. Майка ѝ беше направила палачинки с шоколад, а по-голямо щастие за едно осемгодишно няма! Ели ме постави на стол до нея и нападнa храната. Понечи да нахрани и мен, но майка ѝ се скара, че ще ме нацапа. Двете се засмяха и след кратка пауза тя попита Ели как е решила да ме кръсти. Изострих уши, нямах търпение да чуя първото си име. Тя ме погледна с големи очи и каза: „Плюшкин“. Харесах го, много го харесах.

Милена Славова - X^B клас

Тонто

Зима е. Думите никога не стигат за разкоша на зимата. Дъждовна пролет, горещо лято, златна есен, но заспивайки зимен сън, природата ни дарява великодушно великолепиe. Очите занемаяват пред божествената красота. И сред цялата зимна феерия от багри се открояват къщички. Тук две, три, на хвърлея още. Малки, големи, забравени, заключени, залостени – макар и стогодишни, стоят си, не се предават.

И чудо... Те чудесата нямат край. Разхождах се из мъглявините на планината, по невидими лунни пътеки. И тогава го открих – малкия дом на причудливо горско създание, стожер на цялото горско общество.

А вие вървели ли сте из мъглявините на планината, по невидими лунни пътеки, през вековни букови гори?

Ако сте, не може да не сте забелязали красивите огромни буки с топлички хралупи. И снега около тях, осеян с десетки малки, почти невидими стъпчици. В една от тях живее Тонто. Горско мъниче, джудже. С шапчица от глухарче, обувчици от брезова кора, бързоного и много работно – като мравчица. Веселяк по душа и добър приятел.

В къщичката му, тази уютна, топла като майчина прегръдка къщичка, се е изсипал рогът на изобилието – изненада за безбройните му познайници.

Тонто цяла есен събира и сръчно приготвя подаръци за Коледа. За катериците – орехи, жълъди; за малките сиви мишчици – зрънца, семенца; глог и шипки – чай за всички. Нетърпелив е да погледне в блесналите очи и да чуе звънчетата, и за споделената благодарност. Най-хубавата награда – благодарността!

Щастлив и доволен, Тонто ще проспи лютата зима, а когато грейне пролетта, ще се труди и ще чака с надежда най-чудния празник – на пеещи звънчета и доброта.

София Маринова - X^B клас

<https://www.aliexpress.com>

Дъждът беше започнал да намалява. Сигурно до сутринта градината пред къщата, пейките, дори уличните лампи щяха да бъдат покрити от бялата, студена и снежна покривка.

Днес е последният учебен ден от седмицата – петък. Последният ден преди коледните празници. Толкова ми се искаше да дойде край на тази дълга и неприятна седмица. Мислех, че ще се почувствам по-добре, но уви...нямах усещане за облекчение. Чувствах някакво странно напрежение. Всеки един от тези пет изминали дни беше напълно лишен от късмет.

Легнах си рано с идеята да сложа по-бързо край на лошата седмица. Бързо заспах. Сънувах, че съм отишъл в друго измерение. Там се запознах със странно

същество, което имаше смешно малко тяло и триъгълна глава. На върха на главата му блестеше ярка жълта звезда. Каза ми, че се казва Звездичко. Обеща, че още утре ще обърне късметът ми и ще изкарам най-страхотните вълшебни коледни празници. Каза, че в замяна иска от мен само да спра да играя на електронни игри за две седмици.

Събудих се сутринта с ясното съзнание, че всичко това е било само един сън, но и с малко надежда, че може би това малко тролче съществува и наяве. Закусих и майка ми ме изпрати до магазина със списък за покупки.

Още докато излязох на улицата, от прозореца на съседната къща ме привлече блещукаща светлина. Обърнах се и видях моя Звездичко, който като че ли ми махаше с ръка. Сърцето ми подскочи, но реших, че си въобразявам. Продължих и влязох в магазина. Още на първия ред на щанда зад продавачката го видях. В този момент, воден от силното желание да повярвам в магията, си казах: „Защо не, това са само две седмици. Ако това е цената, която трябва да платя – готов съм!“.

Прибрах се вкъщи. Като че ли от този момент всичко се промени. Цветовете, звуците и емоциите станаха по-коледни и забавни. Всички се усмихваха повече и изглеждаха истински щастливи. С цялото ми семейство започнахме приготвянията за коледната вечеря. Беше много приятно. Шегувахме се и се смеехме, не спирахме да се забавляваме. Празничната вечеря продължи в същия дух, не спирахме да се усмихваме. Всеки получи най-желания подарък.

Измина седмица, после втора. Започнах да се тревожа, че срокът от две седмици, който тролчето определи, изтече и че магията му ще спре да действа. Третата седмица от срещата ми със странното същество изтичаше, а щастливите хора и ярките цветове край мен оставаха.

Тогава осъзнах, че всеки човек има своя Звездичко. И само от нас зависи дали ще му позволим да ни покаже магията. С колко ярки цветове е изпълнен денят ни, с колко красиви мелодии и с колко щастие!

Антон Кунчев - X^B клас

Седемте разлики от 1 брой

Илюстрации: Петър Цветков - XII И клас

Отговорите от главоблъсканицата от брой 1

Наименованията на преходните метали в Периодичната система – ванадий, желязо, кадмий, кобалт, манган, мед, молибден, никел, паладий, скандий, сребро, технеций, титан, хром, цинк, цирконий.

Скрити цифри: 9 и 0 правят 90 или елемента торий.

Х	О	П	Й	Е	У	Г	Й	Ж	А	У	Я	В	И	И	Ф	Ъ	Я	В
Д	Е	Н	М	О	Л	И	Б	Д	Е	Н	Н	А	О	С	В	Т	Ъ	Е
А	0	И	И	Д	Н	А	К	С	Д	Б	Е	Н	А	М	С	Е	В	А
П	А	О	Я	Е	С	А	В	О	К	А	Н	А	Е	И	М	А	Н	И
Д	Е	Е	Н	А	Д	И	О	П	Б	Е	Р	Д	А	Д	О	М	А	И
Х	Т	Л	Г	М	Е	Г	Х	Е	Т	А	Ъ	И	Ц	Ж	Р	Й	Т	Н
У	Д	О	И	П	Л	Е	К	И	Н	Б	Л	Й	И	Л	Х	Т	И	О
Б	В	И	М	Е	Р	Я	Е	М	З	Ж	С	Т	И	Я	Р	У	Т	К
Я	Д	Р	Р	Т	Ф	С	Р	Е	Б	Р	О	9	С	Д	Е	Р	Т	Р
А	О	С	Ц	В	А	С	К	Е	Т	С	О	З	О	П	А	У	О	И
В	Р	А	И	О	М	Е	Д	Д	Р	Ж	Л	А	Я	Ъ	С	Л	К	Ц
П	Е	М	Н	В	А	Т	Р	Ц	Е	Я	В	О	Я	Л	Е	Т	А	Ж
О	И	О	К	И	И	Ц	Е	Н	Х	Е	Т	Ф	Д	Т	Е	Р	А	П
И	Н	П	Е	Л	Е	Н	Я	А	В	М	Д	А	Р	С	П	Ж	С	Г
З	М	О	Ж	И	Р	А	Х	Н	А	Г	Н	А	М	В	И	О	У	Я

Съставител: Теодора Рангелова - XII Б клас

Открийте седемте разлики

Илюстрации: Петър Цветков - XII клас

Главоблъсканица

Открийте имената на американските президенти: Барак Обама, Бенджамин Харисън, Джеймс Мадисън, Джо Байдън, Джон Кенеди, Джордж Вашингтон, Ейбрахам Линкълн, Теодор Рузвелт, Томас Джеферсън, Удроу Уилсън, Уилям Маккинли, Уилям Тафт. Някои може да се повтарят повече от веднъж.

Е	Н	Ъ	С	И	Р	А	Х	Н	И	М	А	Ж	Д	Н	Е	Б	Д	Н
И	Д	Н	Ъ	С	Л	И	У	У	О	Р	Д	У	М	И	Т	В	Ж	Ъ
Б	М	Ф	А	Г	Й	Т	О	Н	П	О	Т	Р	Б	Р	Л	Р	О	С
Р	Е	А	М	А	Б	О	К	А	Р	А	Б	Р	А	Д	Е	А	Р	Р
А	И	В	Ф	И	Е	Т	С	И	С	Р	А	Т	И	Ж	В	Т	Д	Е
Х	М	Ф	Е	С	И	Р	И	Ж	Е	Х	Ц	Д	В	О	З	Х	Ж	Ф
А	С	Р	А	П	М	А	В	Я	А	Х	Е	О	П	Б	У	К	В	Е
М	М	Ц	Я	Р	И	Ж	Ф	М	И	Н	В	В	Е	А	Р	О	А	Ж
Л	А	З	Д	С	О	Е	Л	Х	Е	А	Е	Я	В	Й	Р	Н	Ш	Д
И	Д	Ъ	В	И	Ф	И	Р	К	Л	О	Д	М	З	Д	О	Л	И	С
Н	И	А	Е	М	Н	А	Н	А	Я	С	Ж	А	В	Ъ	Д	Е	Н	А
К	С	О	П	К	А	О	Л	К	Ж	А	Р	Е	Т	Н	О	Г	Г	М
Ъ	Ъ	Я	Ъ	Ф	Ж	А	Р	М	С	П	В	С	А	К	Е	А	Т	О
Л	Н	Л	Г	Д	Л	Т	Ф	А	Т	М	Я	Л	И	У	Т	Ъ	О	Т
Н	Н	У	И	Л	Я	М	М	А	К	К	И	Н	Л	И	О	П	Н	Я

Съставител: Теодора Рангелова - XII Б клас

Редактори на броя: Радостина Иванова, Дарена Маринова, Катерина Раличкова, Ивелина Николаева, Вероника Окова, Дария Великова, Джулия Неделчева, Йоана Мирчева, Калия Окова, Мира Георгиева, Петър Цветков, Стелла-Георгина Калчева, Теодора Рангелова, Яница Николова

